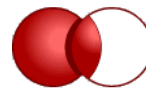

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 021, 010//04,05/03

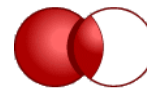
**IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANSIJSKIH/FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA/IZVJEŠĆA
NA DAN 31.12.2002. GODINE**

BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE

Sarajevo, oktobar 2003. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221 632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE**

IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća **Bosansko-podrinjskog kantona Goražde**, iskazanih na stranicama od 1 do 24, na dan 31.12.2002. godine. Za ove izvještaje/izvješća odgovoran je menadžment Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim/financijskim izvještajima/izvješćima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim/financijskim izvještajima/izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim/financijskim izvještajima/izvješćima. Revizija je takođe obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća kao i ocjenu primjene važećih zakonskih propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije skrećemo pažnju na slijedeće:
 - a) ostvareni rashodi i izdaci za period 01.01.-31.12.2002. godine, veći su u odnosu na ostvarene prihode i primitke u iznosu od 1.028.346,00 KM, što je suprotno članu 8. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH,
 - b) suprotno članu 38. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH Kanton nije vratio uzete pozajmice u iznosu od 330.000,00 KM, a takođe Kantonu nisu vraćene date pozajmice u iznosu od 339.540,00 KM. Od ovog iznosa Kanton nije vratio na račun privatizacije iznos od 130.000,00 KM, sa kojeg je izvršena pozajmica Kantonu,
 - c) nije izvršeno pražnjenje javnih prihoda na dan 31.12.2002. godine u iznosu od 166.360,93 KM, pa su prihodi Kantona za 2002. godinu manji za pripadajući dio prihoda Kantona, što nije u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda,
 - d) nisu usklađena stanja sredstava i izvora sredstava iskazana u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventarisanjem) u skladu sa Zakonom o računovodstvu i članovima 73., 74. i 75. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH, kojima je propisana obaveza budžetskih korisnika da najmanje jednom godišnje (31. decembra/prosinca tekuće godine) izvrše navedeno usklađivanje,

- e) nije se u potpunosti primjenjivala Uredba o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, u dijelu koji se odnosi na priznavanje prihoda i primitaka i rashoda i izdataka sadržanih u Glavnoj knjizi prema načelu modificiranog nastanka događaja, odnosno priznavanje prihoda u periodu u kojem su mjerljivi i raspoloživi i rashoda u periodu u kojem je obaveza za plaćanje nastala, što se odrazilo na nerealno iskazivanje bilansnih pozicija.
4. Po našem mišljenju, finansijski/financijski izvještaji/izvješća, osim napomena iskazanih pod tačkom 3. daju istinit i fer pregled o finansijskom/financijskom stanju korisnika budžeta/proračuna Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na dan 31.12.2002. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl.oec.

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ-IZVJEŠĆE
o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja/izvješća
BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE

Na osnovu ovlaštenja, a u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH ("Sl.novine FBiH", br. 48/99), obavljena je revizija finansijskih izvještaja na dan 31.12.2002. godine **Bosansko – podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kanton).**

Ured za reviziju budžeta/proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine je izvršio reviziju finansijskih izvještaja Bosansko – podrinjskog kantona Goražde za 2002. godinu, uključujući početna stanja na dan 01.01.2002. godine, s obzirom da je izvršena revizija finansijskih izvještaja Kantona za 2001. godinu.

Reviziju finansijskih izvještaja za godinu koja se završava sa 31.12.2002. godine, obavili su revizori Ureda za reviziju budžeta/proračuna u FBiH u sastavu:

- Logo Dunja, dipl. oec.
- Bihorac Kimeta, dipl. oec.

Revizija je obavljena u periodu od 08.09. do 30.09.2003. godine, sa prekidima, u prostorijama Ministarstva finansija Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, u prisustvu ovlaštenih predstavnika.

1. OPŠTI PODACI

Bosansko – podrinjski kanton Goražde je federalna jedinica FBiH. Teritorij Kantona prostire se na površini od 504,6 km² i obuhvata slijedeće općine: Goražde, Foča i Pale, čija su područja utvrđena Zakonom o federalnim jedinicama. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku ukupan broj stanovnika ovog Kantona iznosi 35.258. Od ukupnog broja radno sposobnog stanovništva (26.023), ukupno zaposleno je bilo 4.343, od toga 1.168 ili 27% je zaposleno u javnom sektoru.

Nadležnosti Kantona utvrđene su Ustavom Federacije i Ustavom Kantona.

Zakonodavnu vlast u Kantonu obavlja Skupština Kantona. Skupština je jednodomno predstavničko tijelo sastavljeno od 25 poslanika. Izbor poslanika u Skupštini Kantona provodi se u skladu sa Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine. Mandat poslanika u Skupštini Kantona Goražde traje 4 (četiri) godine.

Izvršnu vlast u Kantonu u 2002. godini vršili su predsjednik Kantona i Vlada Kantona. Odlukom Visokog predstavnika i Amandmanom na Ustav Kantona br. XXIX ("Sl.novine BPK", br.05/03) ukinuta je funkcija predsjednika Kantona, tako da u 2003. godini Izvršnu vlast Kantona predstavlja Vlada Kantona.

Vlada Kantona je organ koji obavlja izvršnu vlast u Kantonu, koju čine premijer Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i osam resornih ministara. Vladu kantona potvrđuje Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde većinom glasova.

Funkciju uprave u Kantonu obavljaju ministarstva, kantonalne uprave i kantonalne upravne organizacije u skladu sa Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona, kojim se određuje njihov djelokrug, rukovođenje kao i druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje.

Broj korisnika koji se finansiraju iz budžeta Kantona iznosi 31. Sredstva za rad organa uprave se obezbjeđuju u budžetu Kantona, ostvarivanjem vlastitih prihoda i obezbjeđenjem potpora od drugih nivoa vlasti, kao i finansiranjem institucija iz FBiH i iz inostranstva.

Poslovanje i knjigovodstveno evidentiranje u Kantonu u 2002. godini se obavljalo po principu trezorskog poslovanja, koristeći postojeći program knjigovodstvenog evidentiranja, jer oprema i novi program za trezorsko poslovanje u 2002. godini nisu bili u funkciji. Primjena unificiranog programa trezorskog načina poslovanja za sve kantone u Federaciji, u ovom Kantonu je otpočela u vrijeme obavljanja revizije finansijskih izvještaja za 2002. godinu.

Sjedište Kantona je u Goraždu, u ulici M. Tita br.13.

Na dan 31.12.2002. godine u organima uprave Kantona bilo je zaposleno 837 uposlenika.

2. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa svom zakonski važećom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizija predpostavlja utvrđivanje činjenice da li su preduzete sve mjere za osiguranje, ubiranje i čuvanje javnih prihoda i da li su isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dato ovlaštenje.

Revizija, takođe, uključuje davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenja sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

3. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE REVIZIJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2001. GODINU

Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH je obavio reviziju finansijskih izvještaja Kantona za 2002. godinu, utvrdio određene nepravilnosti i predložio da se iste otklone, te da se preduzmu određene radnje i aktivnosti kako se nepravilnosti u daljnjem poslovanju ne bi ponavljale.

Revizijom finansijskih izvještaja za 2002. godinu i usklađenosti poslovanja sa zakonskom regulativom, utvrđeno je da Kanton nije otklonio nepravilnosti navedene u Izvještaju o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2001. godinu, niti je postupio po slijedećim preporukama:

- nije donesen Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika u organima uprave Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u skladu sa članom 180. Zakona o upravi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde,
- nije izvršeno uravnoteženje Budžeta za 2002. godinu putem izmjena i dopuna budžeta po postupku za donošenje budžeta u skladu sa članom 8. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH,
- popis imovine, obaveza i potraživanja sa 31.12.2002. godine, nije u potpunosti izvršen u skladu sa članom 47. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH i članovima 73., 74. i 75. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH,
- nabavka roba, usluga i ustupanje radova nije se vršila u potpunosti u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova,

- nije izvršen uvid u dokumentaciju, koja se odnosi na izvršenje preuzetih obaveza po Sporazumu za izgradnju fabrike mlijeka "Milgor" u Goraždu zaključen u 1998. godini, sa Holandskim poslanikom, niti je izvršeno pravilno knjigovodstveno evidentiranje uplaćenih sredstava za ove namjene u budžetu Kantona,
- nije sačinjen Izvještaj o stepenu gotovosti prve faze puta Goražde-Sarajevo, kao i Izvještaj o neizmirenim obavezama prema izvođačima radova, niti su predložene dalje aktivnosti vezane za navedeni projekat, u skladu sa investicionim programom i Odlukom Skupštine Kantona. Vlada Kantona nije riješila pitanje pozajmice koja je data u 1998. godini Ministarstvu prometa i komunikacija Kantona za ovu namjenu u iznosu od 80.000,00 KM, imajući u vidu da se pozajmica u knjigovodstvu Kantona vodi na obavezama i potraživanjima od istog budžetskog korisnika,
- dio donacije Vlade Kraljevine Qatar, za nabavku poljoprivredne mehanizacije, u iznosu od 582.360,00 KM i 199.530,00 KM nije knjigovodstveno evidentiran, kao ni potraživanja po odobrenim dugoročnim robnim kreditima datim po osnovu primljenih donacija. Ministarstvo privrede, prilikom dodjele novih kredita iz sredstava prikupljenih od otplate naprijed navedenih kredita, nije postupalo u skladu sa članom 2. Ugovora o donaciji, niti je poduzelo mjere u cilju naplate potraživanja po datim kreditima,
- potraživanje po ugovoru o lizingu zaključenim sa D.j.l. «Servistrans» Goražde, za teretno vozilo «SCANIA» dodjeljeno Bosansko-podrinjskom Kantonu Goražde kao donacija Holandske Vlade, u iznosu od 143.153,75 KM nije evidentirano u knjigovodstvu budžeta, niti je ovo preduzeće vršilo otplatu anuiteta po zaključenom ugovoru o lizingu,
- nisu preduzete aktivnosti navedene u Izvještaju o izvršenoj reviziji za 2001. godinu, u dijelu organizacije računovodstvenog sistema koji i dalje nije organizovan na takav način da se tačno, potpuno i blagovremeno obavlja računovodstveno evidentiranje poslovnih promjena i izrada finansijskih izvještaja.

Revizijom finansijskih izvještaja za 2002. godinu i usklađenosti poslovanja sa zakonskom regulativom, utvrđeno je da je Kanton otklonio slijedeće nepravilnosti navedene u Izvještaju o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2001. godinu, odnosno postupio po slijedećim preporukama:

- Zakon o budžetu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde ("Sl.novine BPK", br.4/97 i 7/97), je stavljen van snage ("Sl.novine BPK", br.13/02), zbog neusaglašenosti sa Zakonom o budžetima/proračunima FBiH ("Sl.novine FBiH", br. 20/98) i do donošenja novog primjenjuje se Federalni zakon,
- prihodi od poreza, u 2002. godini, su povećani za 16,69% u odnosu na 2001. godinu, što je rezultat, prema konstataciji odgovornih u Kantonu, dobre saradnje Kantona sa Poreznim uredom.
- otvaranjem Jedinstvenog računa Trezora, vlastiti prihodi svih korisnika budžeta Kantona, u 2002. godini su se uplaćivali na račun budžeta Kantona,
- knjigovodstveno su evidentirana potraživanja po osnovu Ugovora o lizingu br.02-14-594/99 od 28.04.1999. godine zaključen sa D.D. «Goraždeputevi» na iznos od 159.128,75 KM,
- Federalno ministarstvo finansija je 10.04.2001. godine dalo pozajmicu Kantonu u iznosu od 566.800,00 KM, sa rokom vraćanja 31.12.2001. godine. Ovu pozajmicu je Federalno ministarsvo finansija otpisalo Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, na osnovu Odluke Vlade FBiH br. V 631/02 od 28.11.2002. godine,
- izvršena ulaganja u opremu, rekonstrukciju i adaptaciju objekata za vodosnabdjevanje u «UNIS-Azot» Vitkovići, po projektu vodosnabdjevanja Grada Goražda i prigradskih naselja – I faza,

koja u 2001. godini nisu bila nikako evidentirana u knjigovodstvu budžeta Kantona, u 2002. godini su uknjižena kao investiciona ulaganja. Ona se ne vode kao imovina Kantona, s obzirom da nije bio okončan proces rekonstrukcije i adaptacije objekta za vodosnabdjevanje.

4. NALAZI I PREPORUKE

U skladu sa INTOSAI revizijskim standardima područja rada i da bi se postigli ciljevi u određivanju širine i djelokruga rada, uzeti su određeni nalazi na osnovu kojih su utvrđeni nedostaci i propusti u radu Kantona, iz slijedećih oblasti:

- Usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima
- Efikasnost rada menadžmenta sa posebnim osvrtom na mjesto i ulogu interne kontrole u budžetu Kantona
- Budžet i izvršenje budžeta Kantona
- Organizacija računovodstvenog sistema sa računovodstvenim politikama

4.1 USKLAĐENOST POSLOVANJA SA ZAKONSKIM PROPISIMA

U toku revizije finansijskih izvještaja za 2002. godinu, konstatovano je da Kanton nije postupio u skladu sa važećim zakonskim propisima u slijedećim slučajevima:

- u skladu sa članom 8. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH, Kanton je bio obavezan, zbog povećanih izdataka, izvršiti uravnoteženje budžeta smanjenjem predviđenih izdataka ili pronalaženjem novih prihoda, putem izmjena i dopuna budžeta po postupku za donošenje budžeta,
- kratkoročne pozajmice date u 2002. godini nisu vraćene na račun budžeta Kantona do 31.12.2002. godine, u skladu sa članom 38. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH,
- Zakon o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2002. godinu, nije usklađen sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju budžetima/proračunima FBiH za 2002. godinu, u dijelu koji se odnosi na komercijalno zaduživanje u zemlji i inostranstvu u svrhu finansiranja tekućih i kapitalnih investicionih izdataka,
- u skladu sa članom 180. Zakona o upravi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, nije donesen Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika u organima uprave Kantona, obračun plaća zaposlenih u organima uprave i drugim budžetskim korisnicima vrši se na osnovu Zaključka o određivanju koeficijenata za utvrđivanje plaće funkcionera i rukovodećih radnika koje imenuje Vlada Kantona i službenika i radnika u Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, kantonalnim ministarstvima i drugim organima uprave Kantona, br. 02-34-209/2001 od 19.01.2001. godine, koji je donijela Vlada Kantona,
- nije postupljeno u potpunosti, u skladu sa članom 47. Zakona o budžetima/proračunima FBiH, članovima 73., 74. i 75. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH, kojima je propisana obaveza budžetskih korisnika da se najmanje jednom godišnje (31 decembra tekuće godine) usklade stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom),
- nije se u potpunosti postupalo u skladu sa članom 21. Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, u dijelu koji se odnosi na priznavanje prihoda i primitaka i rashoda i izdataka sadržanih u glavnoj knjizi prema načelu modificiranog nastanka događaja, što znači da se prihodi priznaju u periodu u kojem su mjerljivi i raspoloživi, a rashodi u periodu u kojem je obaveza za plaćanje nastala.

Preporuke menadžmentu:

- da se u skladu sa članom 8. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH vrši uravnoteženje budžeta smanjenjem predviđenih izdataka ili pronalaženjem novih prihoda, putem izmjena i dopuna budžeta po postupku za donošenje budžeta, ukoliko dođe do smanjenja prihoda i primitaka, odnosno povećanja izdataka utvrđenih budžetom Kantona,
- da se u skladu sa članom 38. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH, izvrši povrat pozajmica u budžet Kantona,
- da se odredbe Zakona o izvršenju budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, usklade sa Zakonom o izvršavanju budžeta/proračuna FBiH,
- da se donese Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika u organima uprave Bosansko-podrinjskog kantona Goražde,
- da se popis imovine, obaveza i potraživanja izvrši u skladu sa članom 73., 74. i 75. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH,
- da se u potpunosti postupa u skladu sa članom 21. Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, u dijelu koji se odnosi na priznavanje prihoda i primitaka u periodu u kojem su mjerljivi i raspoloživi i rashoda i izdataka u periodu u kojem je obaveza za plaćanje nastala.

4.2. MENADŽMENT I SISTEM INTERNIH KONTROLA

Prilikom analize rada menadžmenta i sistema interne kontrole, u toku revizije, a u skladu sa INTOSAI revizijskim standardom tačka 142. izvršena je procjena da li sistem interne kontrole pomaže zaštititi imovine i resursa, da li se osigurava tačnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskih izvještaja budžetskih korisnika.

Sistem internih kontrola koji je ugrađen u organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta budžetskih korisnika Kantona, nije dovoljan da zaštiti imovinu Kantona, pa je neophodno značajno ojačati sistem interne kontrole i proces njenog izvršavanja. Za efikasno izvršavanje sistema interne kontrole potrebno je izraditi pisane procedure, koje će biti obavezujuće za sve uposlene i koje će imati direktnog uticaja na svijest svih uposlenih u cilju zaštite imovine što bi trebao biti jedan od zadataka menadžmenta Kantona, jer je interna kontrola odgovornost menadžmenta. Neophodno bi bilo pristupiti izradi **hodograma kretanja dokumentacije** u pisanoj formi, kojim će se obezbijediti kvalitetno i ažurno dostavljanje dokumentacije računovodstvu na knjigovodstveno evidentiranje i realizaciju.

Ministarstvo finansija Kantona, u skladu sa članom 20. Zakona o izvršenju Budžeta Kantona za 2002. godinu, vrši nadzor nad finansijskim, materijalnim i računovodstvenim poslovanjem, te nad zakonitošću i svrsihodnom upotrebom budžetskih sredstava.

Na osnovu uvida u organizaciju računovodstvenog sistema u Ministarstvu finansija, kao i nadzor nad finansijskim, materijalnim i računovodstvenim poslovanjem, zakonitosti i svrsihodnosti namjenskog korištenja budžetskih sredstava koje obavlja ovo Ministarstvo, konstatovano je slijedeće:

- **i dalje je prisutan problem nedovoljne kadrovske popunjenosti sistematizovanih radnih mjesta**, što je konstatovano u Izvještaju o izvršenoj reviziji Kantona za 2001. godinu. U 2002. godini, u Ministarstvu finansija, je bilo popunjeno 11 radnih mjesta od sistematizovanih 25 radnih mjesta što ukazuje na potrebu hitnog popunjavanja radnih mjesta stručnim kadrom,
- **uočeno je da nije postojala dovoljna koordinacija između Ministarstva finansija Kantona i drugih budžetskih korisnika**, posebno kada se radi o blagovremenom dostavljanju knjigovodstvene dokumentacije Ministarstvu, od strane budžetskih korisnika, što je uticalo na naknadno evidentiranje poslovnih događaja iz ranijih godina. Ovakav način evidentiranja poslovnih promjena je u suprotnosti sa članom 21. Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH,

Na osnovu uvida u organizaciju i funkcionisanje sistema interne kontrole i računovodstvenog sistema, može se konstatovati da ovakav način funkcionisanja sistema internih kontrola koji je ugrađen u organizaciju organa uprave, ne daje dovoljnu garanciju za efikasnu zaštitu imovine,

sprečavanju i otkrivanju prevare i greške, tačnost i potpunost računovodstvene evidencije i pravovremenog pripremanja pouzdanih finansijskih izvještaja.

Preporuke menadžmentu:

- da se računovodstveni sistem organizuje na takav način da ažurno i korektno obavlja računovodstvene procese: prikupljanje dokumentacije, knjiženje poslovnih transakcija kao i izradu finansijskih izvještaja,
- da Ministarstvo finansija u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Odlukom o uspostavljanju Trezora Kantona izvrši prijem radnika, tako da se svi upravni i drugi stručni poslovi koji su u nadležnosti Ministarstva mogu stručno i kvalitetno obavljati, u zakonom određenim rokovima,
- da se obezbijedi bolja koordinacija i saradnja svih budžetskih korisnika sa Ministarstvom finansija Kantona u cilju ažurnijeg dostavljanja dokumentacije računovodstvu budžeta Kantona, te blagovremenog knjigovodstvenog evidentiranja.

4.3. BUDŽET

4.3.1. IZRADA I DONOŠENJE BUDŽETA

Budžet Kantona za 2002. godinu donijela je Skupština Kantona, na sjednici 15.04.2002. godine, i isti je stupio na snagu 19.04.2002. godine kada je i objavljen u Službenim novinama Kantona.

Do donošenja Budžeta Kantona za 2002. godinu, za period januar-mart 2002. godine, finansiranje se vršilo na osnovu Odluke o privremenom finansiranju Kantona (Odluka broj: 01-14-505/2001), koju je donijela Skupština Kantona, dana 22.12.2001. godine. Za period od 01.04. do 19.04.2002. godine finansiranje se vršilo suprotno Zakona o budžetima/proračunima u FBiH.

4.3.2. IZVRŠENJE BUDŽETA

4.3.2.1. PRIHODI

Ukupno ostvareni prihodi i primici u 2002. godini iznosili su 19,905.188,00 KM, što je više u odnosu na plan za 363.188,00 KM ili 1,86%, dok su u odnosu na 2001. godinu veći za 37,94%.

Struktura iskazanih ostvarenih prihoda i primitaka je slijedeća:

R. br.	Opis	Planirano u 2002.god.	Ostvareno		Odstupanje (5-3)	Index (5/3)
			u 2001. god.	u 2002.god.		
1	2	3	4	5	6	7
PRIHODI I PRIMICI (A+B+C+D+E)		19.542.000	14.431.215	19.905.188	+ 363.188	101,86
A. Prihodi od poreza (od 1 do 10)		8.420.910	6.764.832	7.893.835	- 527.075	93,74
1.	Porez na dobit pojedinaca	126.500	94.430	109.740	- 16.760	86,75
2.	Porez na dobit preduzeća	259.200	-	92.669	- 66.749	35,76
3.	Ostali porezi - dobit pojedinaca i preduz.	-	29.530	-	-	-
4.	Porez na plaće i radnu snagu	1.252.800	877.996	1.511.988	+ 259.188	120,69
5.	Porez na imovinu	101.800	86.866	109.889	+ 8.089	107,95
6.	Porez na promet dobara i usluga	5.196.600	4.470.231	4.449.448	- 747.152	85,63
7.	Porez na promet posebnih usluga	52.000	51.985	9.854	- 42.146	189,50
8.	Porez na upotrebu dobara	-	-	-	-	-
9.	Ostali porezi na promet proiz. i usluga	1.432.010	1.153.794	1.610.213	+ 178.203	112,43
10.	Ostali porezi	-	-	34	+ 34	-
B. Neporeski prihodi (od 11 do 21)		2.414.345	1.272.525	1.903.464	- 510.881	78,84
11.	Prihodi od nefinansijskih javnih	130.000	66.564	312.225	+ 182.225	240,18

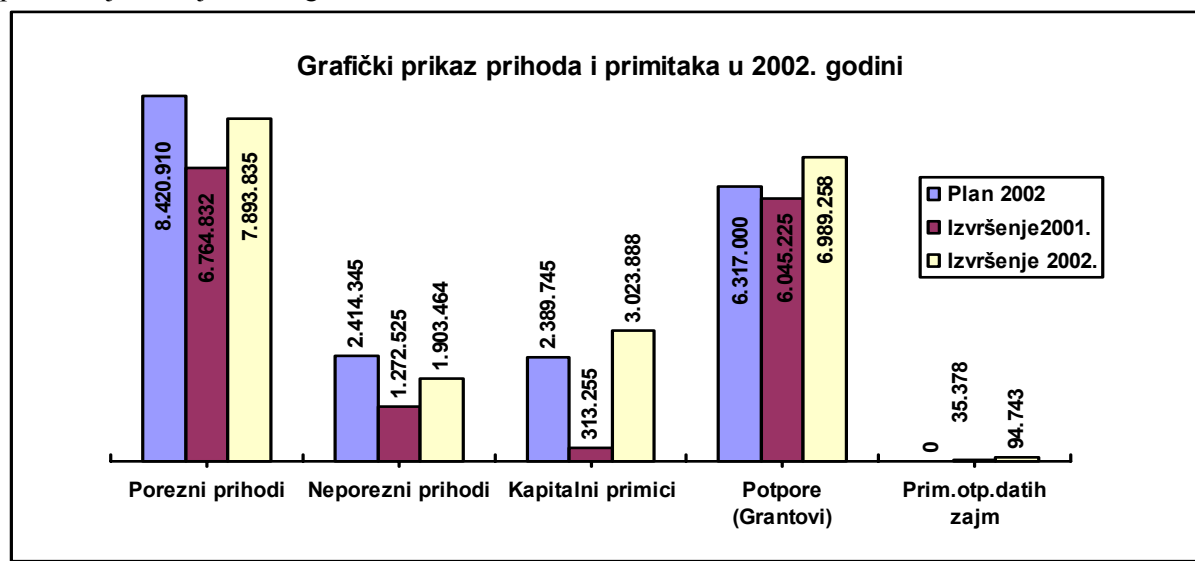
	preduz.					
12.	Ostali prihodi od imovine	68.000	68.913	42.364	- 25.636	62,30
13.	Kamate primljene od pozajmica	-	751	-	-	-
14.	Prihodi od privatizacije *)	895.255	-	346.171	- 549.084	38,67
15.	Administrativne takse	99.500	83.830	96.703	- 2.797	97,19
16.	Sudske takse	85.000	71.152	94.238	+ 9.238	110,87
17.	Komunalne takse	-	188	420	+ 420	-
18.	Ostale budžetske naknade	135.000	106.198	106.396	- 28.604	78,82
19.	Posebne naknade i takse	555.590	448.996	418.934	- 136.656	75,41
20.	Prihodi od pružanja javnih usluga	270.000	260.102	294.501	+ 24.501	109,08
21.	Novčane kazne	176.000	165.831	191.512	+ 15.512	108,82
C. Kapitalni primici (21 + 24)		2.389.745	313.255	3.023.888	+ 634.143	126,54
21.	Primici od prodaje stalnih sredstava	150.000	295.255	124.544	- 25.456	83,03-
22.	Primici od domaćeg zaduživanja *)	2.239.745	-	-	- 2.239.745	-
23.	Zajmovi primljeni kroz Državu *)	-	-	2.899.344	+	-
					2.899.344	
24.	Ostali kapitalni primici	-	18.000	-	-	-
D. Potpore (Grantovi) (od 23 do 26)		6.317.000	6.045.225	6.989.258	+ 672.258	110,65
25.	Tekuće potpore iz inostranstva	37.000	35.976	63.950	+ 26.950	172,84
26.	Tekuće potpore od ostalih nivoa vlasti	6.000.000	6.009.249	6.925.308	+ 925.308	115,43
27.	Kapitalne potpore iz inostranstva	-	11.400	-	-	-
28.	Kapitalne potpore od ostalih nivoa vlasti	280.000	3.773	-	- 280.000	-
E. Primljene otplate danih zajmova (= 27)		-	35.378	94.743	+ 94.743	-
29.	Primljene otplate od pozajmljivanja	-	35.378	94.743	+ 94.743	-

*)U planiranim neporeznim prihodima sadržani su prihodi od privatizacije u iznosu od 895.255,00 KM. **Sredstva ostvarena privatizacijom ne predstavljaju prihod budžeta, pa ih nije ni trebalo planirati kao prihod, što ukazuje na nerealno planiranje Budžeta Kantona za 2002. godinu.**

*) U planiranim kapitalnim primicima, sadržan je iznos 2.239.745,00 KM, koji predstavlja plan primitaka od domaćih finansijskih institucija, odnosno zaduženje kod poslovne banke u vidu kredita. Do realizacije planiranog kredita nije došlo u 2002. godini.

*) U ostvarenim kapitalnim primicima, sadržan je iznos od 2.899.344,00 KM, koji se odnosi na primljene zajmove iz inostranstva iz ranijih godina, po osnovu rekonstrukcije vodosnabdijevanja.

Grafički prikaz uporedbe planiranih prihoda u 2002. godini, ostvarenih prihoda u 2001. i 2002. godini, prikazan je na slijedećem grafikonu:

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 7,893.835,00 KM i u odnosu na plan manji su za 527.075,00 KM ili 6,26%, a u odnosu na 2001. godinu veći su za 16,69%. Iako je u 2002. godini zabilježen pad prihoda u odnosu na plan, može se konstatovati da je **ostvaren porast poreznih prihoda u odnosu na 2001. godinu**, što je rezultat većeg angažovanja u naplati Porezne uprave, kao i

ostvarene bolje saradnje sa ovom institucijom. **Uvidom u obrazac “B-2”- Raspodjela javnih prihoda na korisnike budžeta i podatke iskazane u Glavnoj knjizi na dan 31.12.2002. godine, konstatovano je, da je u 2002. godini iskazano manje prihoda za 353.100,13 KM, koji su nastali kao rezultat donošenja Odluke Federalnog ministarstva finansija o produženju fiskalne 2001. godine do 19.01.2002. godine.**

U toku revizije je konstatovano **da nije izvršena raspodjela prihoda sa depozitnog računa, utvrđena Zakonom o pripadnosti javnih prihoda Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na dan 31.12.2002. godine u iznosu od 166.360,93 KM, pa samim tim su prihodi Kantona za 2002. godinu, umanjeni za pripadajući dio prihoda budžeta Kantona.**

Neporezni prihodi, ostvareni su u iznosu od 1,903.464,00 KM, što je manje u odnosu na plan za 510.881,00 KM ili 21,16%, ali su u odnosu na prethodnu godinu veći za 630.939,00 KM ili 49,59%. Porast neporeznih prihoda je zabilježen kod ostvarenih prihoda po osnovu iznamljivanja poslovnih prostora i opreme, sudskih taksi, prihoda od pružanja javnih usluga i novčanih kazni.

Ostvareni vlastiti prihodi u 2002. godini su se uplaćivali na račun Budžeta Kantona, s obzirom na činjenicu da se od 01.01.2002. godine, sva plaćanja kao i uplate u budžet Kantona vrše preko jednog računa (Jedinstveni račun Trezora).

Potpore (grantovi) su ostvareni u iznosu od 6,989.258,00 KM i u odnosu na plan ostvarene su više za 672.258,00 KM, ili 10.65%. Prihodi po ovom osnovu se odnose na:

- dotacije od FBiH u iznosu od	6,078.000,00 KM
- otpisanu kratkoročnu pozajmicu po Odluci Vlade FBiH
broj: 631/02 od 28.11.2002. godine u iznosu od	566.800,00 KM
- otpis potraživanja Federalnog MUP-a po Odluci Vlade FBiH
broj 384/02 od 28.11.2002. godine u iznosu od	230.122,00 KM
- doznačena sredstva Kantonu za ekshumaciju, iz Budžeta FBiH
po Odl. Vlade FBiH br.172/02 od 21.03.2002. godine u iznosu od	54.986,00 KM

Kratkoročna pozajmica Vlade FBiH, koja je naknadno otpisana, u iznosu od 566.800,00 KM je data u cilju prevazilaženja kratkoročnog deficita.

Otpis potraživanja Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova se odnosi na neplaćene fakture od strane Kantonalnog MUP-a, za školovanje policajaca u periodu od 1999. – 2001. godine. Potraživanja su otpisana u cilju obezbjeđenja sredstava Kantonalnom MUP-u za nabavku policijske opreme policajcima MUP-a Kantona i to najkasnije do 2004. godine, kako je regulisano Odlukom.

Kapitalni primici i finansiranje iskazani su u iznosu od 3,023.888,00 KM, što je više u odnosu na plan za 634.143,00 KM ili 26,54%. Kapitalni primici se odnose na primitke ostvarene po osnovu prodaje stalnih sredstava u iznosu od 124.544,00 KM i na sredstva ostvarena po osnovu odobrenog kredita Saudijskog fonda za finansiranje rekonstrukcije i adaptacije vodosnabdjevanja Goražda i Vitkovića i sanacije sekundarne vodovodne mreže, u iznosu od 2,899.344,00 KM.

Preporuke menadžmentu:

- u saradnji sa bankom obezbijediti da sva sredstva na depozitnom računu budu ispražnjena sa 31.12. tekuće godine, odnosno da se sa 31.12. tekuće godine izvrši raspodjela javnih prihoda sa depozitnog računa u cjelosti, kako bi saldo depozitnog računa na dan 31.12. tekuće godine bio nula,
- u skladu sa načelom modifikovanog nastanka događaja obezbijediti da se prihodi evidentiraju u onom periodu na koji se i odnose.

4.3.2.2 RASHODI

Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2002. godini iznose 20,933.524,00 KM, što je u odnosu na plan više za 1,391.524,00 KM ili 7,12%.

Prema finansijskom izvještaju “Račun prihoda i rashoda” za 2002. godinu, iskazan je višak prihoda nad rashodima u iznosu od 419.651,00 KM. Na početnom stanju na dan 01.01.2002. godine evidentiran je deficit u iznosu od 7,498.645,00 KM. U toku 2002. godine vršene su

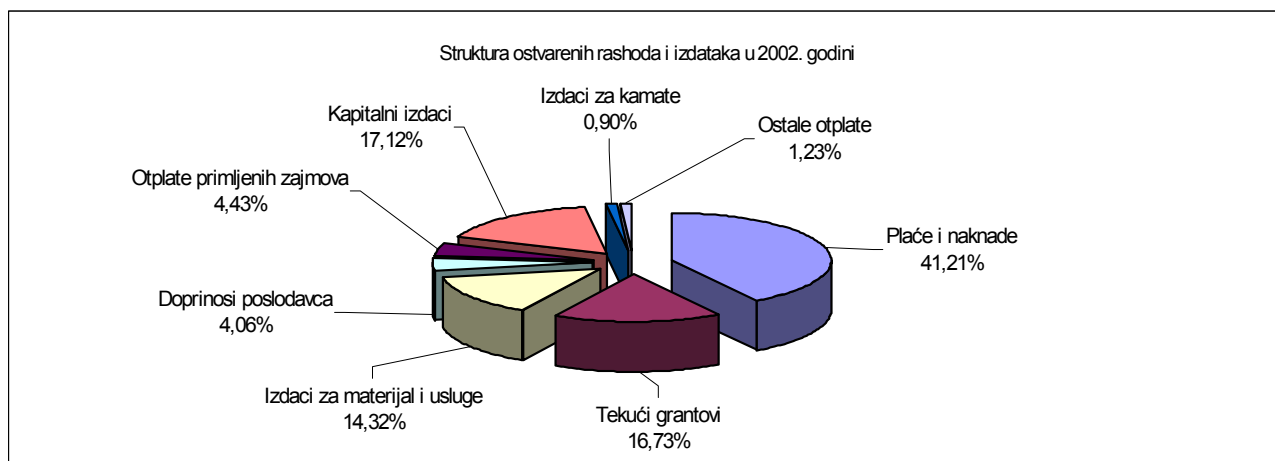
korekcije knjiženja poslovnih promjena iz ranijih godina, zbog evidentiranja ranije izvršenih ulaganja u investicije kao rashod prema Kontnom planu za DPZ, koji se primjenjivao do 1999. godine. Izvršenim korekcijama je umanjen deficit, pa sa 31.12.2002. godine deficit iznosi 3.668.235,00 KM, što tim za reviziju ne može potvrditi, jer se radi o korekcijama knjiženja koja se odnose na poslovne promjene iz ranijih godina, koje nisu bile predmet revizije.

Budžetom Kantona za 2002. godinu planirana su sredstva kredita od domaćih finansijskih institucija, ali ista nisu realizovana. Timu za reviziju nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se moglo konstatovati da su poduzete mjere za pokriće iskazanog deficita.

U toku 2002. godine Vlada Kantona je u više navrata donosila odluke o preraspodjeli sredstava planiranih u budžetu Kantona, koje nisu uticale na ukupan iznos planiranih sredstava. Međutim, s obzirom da se u 74 slučaja vršila preraspodjela sredstava na pojedinim stavkama u toku 2002. godine, bez provedene skupštinske procedure, tim za reviziju smatra da je bilo neophodno donijeti rebalans budžeta po proceduri utvrđenoj Zakonom.

Struktura ostvarenih rashoda i izdataka je slijedeća:

R br.	Opis	2002. godina		Odstupanje (4-3)	Index (5/3)
		Plan budžeta	Izvršenje budžeta		
1	2	3	4	5	6
	RASHODI I IZDACI (I+II+III +IV+V)	19.542.000	20.933.524	+1.391.524	107,12
	I Tekući rashodi (a+b+c+d+e)	17.431.874	16.166.906	- 1.264.968	92,74
	a. Plaće i naknade (1+2)	8.331.998	8.628.139	+ 296.141	103,55
1.	Bruto plaće i naknade	6.790.105	6.761.976	- 28.129	99,59
2.	Naknade troškova zaposlenih	1.541.893	1.866.163	+ 324.270	121,03
3.	b. Doprinosi poslodavca	870.797	848.742	- 23.055	97,47
	c. Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)	2.635.629	2.999.260	+ 363.631	113,80
4.	Putni troškovi	90.014	61.886	- 28.128	68,75
5.	Izdaci za energiju	407.973	375.879	- 32.094	92,13
6.	Izdaci za komunalne usluge	271.492	268.097	- 3.395	98,75
7.	Nabavka materijala	259.087	257.496	- 1.591	99,39
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	405.917	408.085	+ 2.168	100,53
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	109.200	76.734	- 32.466	70,27
10.	Izdaci za tekuće održavanje	672.064	1.168.308	+ 496.244	173,84
11.	Izdaci osiguranja i bank.usl. i neg.kurs.razlike	83.392	182.182	+ 98.790	218,46
12.	Ugovorene usluge	336.490	200.593	- 135.897	59,61
	d. Tekući grantovi (od 13 do 17)	5.340.683	3.502.723	- 1.837.960	65,59
13.	Grantovi drugim nivoima vlasti	962.000	734.389	- 227.611	76,34
14.	Grantovi pojedincima	2.623.000	1.774.459	- 848.541	67,65
15.	Grantovi neprofitnim organizacijama	408.000	393.158	- 14.842	96,36
16.	Subvencije javnim preduzećima	1.072.683	468.307	- 604.376	43,66
17.	Subvencije privatnim preduzećima	275.000	132.410	- 142.590	48,15
	e. Izdaci za kamate (od 18 do 20)	252.767	188.042	- 64.725	74,39
18.	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	-	185.925	+ 185.925	-
19.	Izdaci za inostrane kamate	245.650	-	- 245.650	-
20.	Kamate na domaće pozajmljivanje	-	2.117	+ 2.117	-
21.	Ostale naknade vezane za pozajmljivanje	7.117	-	- 7.117	-
	II Kapitalni izdaci (21+22)	1.480.060	3.583.093	+ 2.103.033	242,09
21.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	1.220.060	3.383.093	+ 2.163.033	277,29
22.	Kapitalni grantovi	260.000	200.000	- 60.000	76,92
	III Ostale otplate (= 23)	-	256.443	+ 256.443	-
23.	Pozajmice drugim nivoima vlade i nepr. organizac.	-	256.443	+ 256.443	-
	IV Otplate primljenih zajmova i kredita (= 24)	530.066	927.082	+ 397.016	174,90
24.	Otplate domaćeg pozajmljivanja	530.066	927.082	+ 397.016	174,90
	V Tekuća budžetska rezerva	100.000	-	- 100.000	-

Bruto plaće i naknade isplaćene su u iznosu od 6,761.976,00 KM i u odnosu na plan manje su za 28.129,00 KM ili 0,41%, i čine 41,83% tekućih rashoda.

Obračun plaća zaposlenih u Kantonu vrši se na osnovu Zaključka o određivanju koeficijenata za utvrđivanje plaće funkcionera i rukovodećih radnika koje imenuje Vlada Kantona i službenika i radnika u Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, kantonalnim ministarstvima i drugim organima uprave Kantona, br. 02-34-209/2001 od 19.01.2001. godine, koji je donijela Vlada Kantona.

Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika u organima uprave Kantona, nije donesen.

Uvidom u personalne dosijee zaposlenih kod većine budžetskih korisnika Kantona, konstatovano je da su **rješenja o raspoređivanju zaposlenih nepotpuna**, jer ne sadrže obavezne podatke za utvrđivanje visine plaće, tj koeficijente za obračun plaće, kao i podatak o navršenim godinama radnog staža neophodnim za utvrđivanje koeficijenta minulog rada. Takođe je konstatovano da koeficijent minulog rada **nije usklađen** sa članom 25. Kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH, kojeg je prihvatila Vlada Kantona i kojim je regulisano da se plaća službenika uvećava za 0,5% za svaku godinu penzijskog staža. Dosijei uposlenih su nepotpuni, a u pojedinim slučajevima nedostaju rješenja o raspoređivanju, nedostaju uvjerenja o položenom stručnom ispitu službenika organa uprave, prvenstveno za uposlene sa visokom stručnom spremom.

Uvidom u rješenja o stavljanju uposlenih na raspolaganje, utvrđeno je da su ista **nepotpuna** jer ne sadrže podatak o godinama radnog staža koji je neophodan za utvrđivanje dužine vremena stavljanja uposlenog na raspolaganje. Takođe je utvrđeno da se u preambuli Rješenja Kantonalnog suda u Goraždu (Rj.br. SU 108/02 od 03.06.2002. godine), o prijemu uposlenika u radni odnos na određeno vrijeme, ne navodi na osnovu kojeg akta se uposlenik prima u radni odnos u trajanju od dvije godine na poslovima sudskog pripravnika, što je bitno, s obzirom da **Zakon o radu i Zakon o radnim odnosima reguliše status pripravnika sa visokom spremom u trajanju od godinu dana, a u ovom slučaju se radi o sudskom pripravniku čiji je status regulisan Zakonom o sudijskoj i tužilačkoj funkciji.**

Prethodno navedene konstatacije ukazuju na potrebu donošenja i usklađivanja propisa na nivou Kantona koji regulišu oblast radnih odnosa, plaća i naknada uposlenih, kao i pokretanja inicijative za donošenje pravovaljanih rješenja i kompletiranja personalnih dosijea za sve uposlene u Kantonu.

Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika iskazane su u iznosu od 1,866.162,65 KM i u odnosu na plan, veće su za 324.270,00 KM ili 21,03%.

Struktura navedenih naknada je slijedeća:

▪ naknade troškova zaposlenih (topli obrok)	692.430,80 KM
▪ naknade za prevoz sa posla i na posao	145.010,06 KM
▪ naknade učenicima i studentima za vrijeme prakse (MUP)	12.629,90 KM

▪ naknade za privremene i povremene poslove	712.893,95 KM
▪ naknade skupštinskim zastupnicima	286.162,65 KM
▪ otpremnine zbog odlaska u penziju	8.189,00 KM
▪ jubilarne nagrade	3.300,00 KM
▪ pomoći uslučaju smrti ili teže bolesti	4.113,00 KM
▪ naknade za bolovanja preko 42 dana	1.433,29 KM

Prekoračenje planiranog iznosa naknada troškova zaposlenih i skupštinskim zastupnicima je konstatovano kod slijedećih naknada: naknade za prijevoz sa posla i na posao u iznosu od 108.494,00 KM ili 297,12% više od plana, naknade za privremene i povremene poslove u iznosu od 249.462,00 KM ili 53,83% i naknade skupštinskim zastupnicima u iznosu od 86.863,00 KM ili 45,59%.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se u naknadama za prevoz sa posla i na posao, nalaze i izdaci za ove namjene iz 2001. godine, **pa je na ovaj način narušena akrealna osnova, što je uticalo na nerealno iskazivanje rashoda po ovom osnovu.**

Takođe je utvrđeno da se u naknadama za privremene i povremene poslove nalaze naknade za ove namjene iz ranijih godina, kao i naknade sudijama za vještačenje prilikom ekshumacije, što je trebalo evidentirati na poziciji tekućih grantova, jer su i sredstva za ove namjene, obezbjeđena iz budžeta Federacije sa ove pozicije.

U 2002. godini vršila se isplata naknada uposlenim u slučaju smrti radnika ili člana uže porodice ili teže invalidnosti u visini utvrđenoj zaključkom, koji nije bio u skladu sa važećom zakonskom regulativom, **što je rezultat nepostojanja akta na nivou Kantona koji reguliše oblast plaća i naknada zaposlenih.**

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 2.999.260,00 KM, što je više u odnosu na plan za 363.631,00 KM ili 13,8%. Prekoračenje plana je iskazano kod slijedećih izdataka: izdaci za usluge prevoza i goriva su više iskazani za 2.168,00 KM ili 0,53 %, izdaci za tekuće održavanje za 496.244,00 KM ili 73,84%, izdaci za osiguranje, bankarske usluge i negativne kursne razlike za 98.790,00 KM ili 118,46%, dok su ostale stavke iskazane manje u odnosu na plan.

Izdaci za prevoz i gorivo su iskazani u iznosu od 279.454,92 KM. Uvidom u dokumentaciju je konstatovano, da se na ovoj poziciji rashoda evidentiraju zaključeni Ugovori o privremenim i povremenim poslovima za obavljanje usluga prevoza učenika. Jedan od takvih ugovora je i Ugovor br. 419/02 od 02.09.2002. godine, zaključen sa fizičkim licem i konstatovano je da isti **nije zaključen u skladu sa članom 136. Zakona o radu**, jer je zaključen na period od godinu dana, a Zakonom je regulisano da ovakav ugovor ne može biti zaključen na period duži od 60 dana u toku kalendarske godine.

Takođe je utvrđeno da zaključivanje ugovora **nije izvršeno** u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova, **jer nisu prikupljene ponude** na osnovu kojih bi se izvršio odabir najpovoljnijeg ponuđača za prevoz učenika. Izvršioci usluga je određivala svaka škola posebno, pa tim za reviziju smatra da je izbor ponuđača trebalo izvršiti na nivou Ministarstva obrazovanja i to za sve škole na nivou Kantona, prema odredbama Uredbe, kako bi se eventualno moglo uticati na cijenu ovih usluga.

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 1.168.308,00 KM i odnose na izdatke za tekuće održavanje cesta, održavanje i opravku poslovnih zgrada i vozila.

Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da provedena procedura za izvođenje radova na održavanju cesta, u dijelu zaključivanja ugovora sa najpovoljnijim ponudjačem **nije u skladu** sa Uredbom o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova, jer ugovori koji su zaključeni sa izvođačem radova ("GORAŽDEPUTEV"), **nisu u skladu sa uslovima iz ponude. Iznosi iz ponuda ne odgovaraju iznosima navedenim u ugovorima, a takođe u ugovorima nisu decido navedeni radovi koji će biti izvršeni kao i rok izvršenja radova** (Ug.br.04-141931/02 od 01.11.2002. godine i Ug.br.04-27-1337/02 od 12.08.2002. godine).

Takođe je utvrđeno da je predsjednik Komisije za odabir najpovoljnijeg ponuđača, po ovim ugovorima ujedno i vršilac dužnosti Nadzornog organa, koji vrši primopredaju izvršenih radova. Tim za reviziju smatra da su ove dvije funkcije nespojive i da funkciju Nadzornog organa treba da vrši stručno lice, kao nezavisan organ određeno za obavljanje ovih poslova.

Uvidom u fakturu broj 206A492 od 05.11.2001. godine, koja glasi na iznos 10.015,50 KM, utvrđene su slijedeće nepravilnosti:

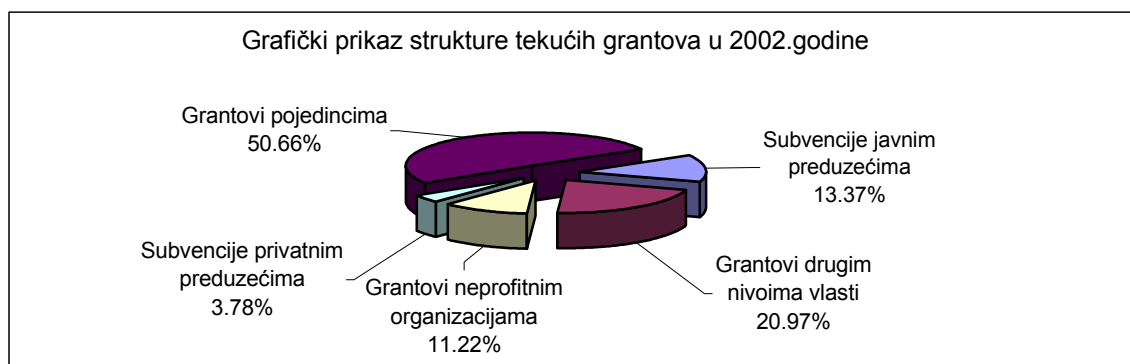
- radi se o opravci putničkog automobila NISSAN PATROL u vlasništvu Općinskog suda Goražde, za koju **nisu prikupljene ponude**, što je u suprotnosti sa Uredbom o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova,
- faktura **nije protokolisana**, niti je ovjerena od strane izvršioca radova kao ni od strane ovlaštene osobe koja odobrava plaćanje fakture. Takođe ne postoji ovjera da su usluge opravke vozila i izvršene,
- **faktura se odnosi na 2001. godinu**, te je kao takva trebala teretiti troškove 2001. godine.

U toku revizije finansijskih izvještaja za 2001. godinu, konstatovano je, da je Preduzeće "MEN" d.o.o. Travnik ispostavilo račun br.44/01 dana 31.12.2001. godine na iznos od 70.000,00 KM, za nabavku kožnih policijskih jakni, koji je ovjeren i proknjižen u budžetskoj 2001.godini, ali roba nije bila isporučena u 2001. godini. U toku revizije za 2002. godinu, utvrđeno je, da je isporuka kožnih jakni naknadno izvršena u martu 2002. godine, prema Otpremnici broj 18/02 ovjerenoj od strane "MEN" D.o.o. Travnik i ovlaštene osobe u Kantonu.

Izdaci za usluge stručne pripreme tehnoloških viškova, su planirani i evidentirani na poziciji- Ugovorenih usluga. Planiranje i evidentiranje ovih izdataka **nije u skladu** sa članom 12.Uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o osnivanju Centra za stručnu obuku Goražde ("Sl.novine BPK", br.1/02), kojim je regulisano da se Centar finansira iz sredstava ostvarenih naplatom naknada za izvršene usluge i iz donacija **i da se više ne finansira iz sredstava Budžeta Kantona**. Prema tome planiranje i evidentiranje ostvarenih izdataka po ovom osnovu se moglo vršiti samo sa pozicije tekućih potpora (grantova), odnosno pojedinačnim doznakama ovom korisniku.

Tekući grantovi ostvareni su u iznosu od 3,502.723,00 KM i u odnosu na plan manji su za 1,837.960,00 KM ili 34,41%.

Grafički prikaz strukture tekućih grantova u 2002. godini prikazan je na slijedećem crtežu:

Grantovi drugim nivoima vlasti iskazani su u iznosu od 734.389,00 KM i u odnosu na plan manji su za 227.611,00 KM ili 23,66%.

Navedeni grantovi su doznačeni slijedećim nivoima vlasti: općini Goražde 87.000,00 KM, općini Foča-Ustikolina 300.000,00 KM, općini Pale-Prača 307.999,00 KM, Federaciji 1.990,00 KM, pomoć povratnicima u Republiku Srpsku 400,00 KM te općinama iznos od 37.000,00 KM za izbore.

Grantovi pojedincima iskazani su u iznosu od 1,774.459,66 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni u iznosu od 848.541,00 KM ili 32,35%, a odnose se na:

▪ Beneficije za socijalnu zaštitu	1,256.508,99 KM
▪ Izdatke za RVI i porodice poginulih boraca	371.321,82 KM
▪ Izdatke za raseljena lica	7.670,00 KM
▪ Izdatke za stipendije	44.750,00 KM
▪ Ostale grantove pojedincima	7.750,00 KM
▪ Grantove u građevinskom materijalu	86.458,85 KM

Obračun beneficija za socijalnu zaštitu vrši Centar za socijalni rad Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Sl. novine BPK", br. 10/00), dok se isplata vrši sa jedinstvenog transakcijskog računa koji se vodi u Ministarstvu finansija, o čemu odlučuje Ministar finansija. Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrđeno je da se **ne vrši redovno** knjigovodstveno evidentiranje iznosa naknada po osnovu svih vidova socijalnih davanja (dječiji dodatak, tuđa njega, socijalna pomoć, porodijsko odsustvo, djeca bez oba roditelja, civilne žrtve rata), već prema dostavljenim spiskovima od strane Javne ustanove Centra za socijalni rad, koji se **ne dostavljaju** redovno svakog mjeseca. To je jedan od razloga što u troškovima po ovom osnovu **nisu knjiženi** svi izdaci koji se odnose na 2002. godinu, pa su neki preneseni u 2003. godinu, a neki iz 2001. godine su evidentirani u 2002. godini, **čime je narušena akrealna osnova i rashodi po ovom osnovu su nerealno iskazani.**

Izdaci za RVI i porodice poginulih boraca, ostvareni su na osnovu utvrđenih prava ratnih vojnih invalida i porodica šehida i poginulih boraca koja su u isključivoj nadležnosti Kantona i isplaćivani su na osnovu odluka Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za rad udruženja ratnih vojnih invalida i porodica šehida i poginulih boraca. Sredstva po ovom osnovu su planirana u Budžetu Kantona za 2002. godinu, a isplate se vrše preko navedenih udruženja u redovnim mjesečnim doznakama po 2.000,00 KM. **Izdaci za stipendije** se odnose na date stipendije studentima po Odlukama Vlade Kantona za školsku 2001/02 i 2002/03 godinu. Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrđeno je da se od ukupnog iznosa iskazanog na ovoj poziciji, 32.520,00 KM odnosi na 2001. godinu, pa su **nerealno iskazani rashodi** na ovoj poziciji za 2002. godinu.

Ostali grantovi pojedincima su izvršeni na osnovu pojedinačnih Zaključaka Vlade Kantona prema utvrđenom planu za 2002. godinu.

Grantovi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 393.158,00 KM i u odnosu na plan manji su za 14.842,00 KM ili 3,64%. Grantovi su isplaćeni za slijedeće namjene: grant neprofitnim organizacijama (Crveni križ) 15.000,00 KM, grant političkim partijama 39.000,00 KM, grant za nauku i kulturu 100.000,00 KM, grant za sport 154.968,00 KM, grant za informisanje 69.000,00 KM i grant udruženju građana u iznosu od 15.190,00 KM.

U okviru grantova neprofitnim organizacijama utvrđeno je prekoračenje planiranog iznosa kod granta političkim partijama u iznosu od 9.000,00 KM, koji ustvari predstavlja izdatak za ovu namjenu iz 2001. godine. Na ovaj način je **nerealno iskazan rashod** na ovoj poziciji za 2002. godinu.

Subvencije privatnim preduzećima, odnose se na subvencije u poljoprivredi i isplaćene su u iznosu od 132.410,23 KM, a u odnosu na plan manje su isplaćene za 142.589,68 KM ili 48,15%. Sredstva po navedenim osnovama isplaćena su za: premije za mlijeko i proizvedeni sir, subvencioniranje roda jabuke i doznake Veterinarskoj stanici Prača i Goražde.

Kapitalni grant je iskazan u iznosu od 200.000,00 KM i odnosi se na finansiranje izgradnje kotlovnice u Kantonalnoj bolnici Goražde. Na osnovu Zaključka br. 01-14-336/2002 od 31.07.2002. godine, kojeg je donijela Skupština Kantona, regulisano je da će finansiranje izgradnje kotlovnice obaviti Kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja Goražde i Vlada Kantona. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je finansiranje od strane Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja Goražde izvršeno tako što je Zavod dao pozajmicu za ovu namjenu Vladi Kantona u iznosu od 200.000,00 KM, koju je Vlada obavezna da vrati. Iz ovih sredstava Vlada je doznačila u cijelosti iznos od 200.000,00 KM Kantonalnoj bolnici, bez prethodno utvrđene vrijednosti radova. Za izgradnju kotlovnice Kantonalna bolnica je utrošila sredstva u iznosu od 165.924,63 KM, a ostatak sredstava je utrošen za tekuće potrebe bolnice. Kompletnu proceduru izgradnje kotlovnice, u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanju radova, je provela Kantonalna bolnica, a u tenderskoj komisiji bili su zastupljeni i službenici Vlade Kantona. Na osnovu cjelokupne dokumentacije, može se zaključiti slijedeće:

- Vlada Kantona je snosila u cijelosti finansiranje izgradnje kotlovnice, što nije u skladu sa Zaključkom Skupštine Kantona,
- Vlada Kantona je obavezna vratiti pozajmicu u cijelosti (200.000,00 KM) Kantonalnom zavodu zdravstvenog osiguranja,
- Vlada Kantona nije tražila izvještaj o utrošku sredstava za ovu namjenu niti je tražila povrat neutrošenih sredstava.

U izvršenju budžeta Kantona je iskazivan višak rashoda nad prihodima u značajnijim iznosima već duži period, pa smatramo da je neophodno donijeti program sanacije deficita Kantona i pokriće deficita planirati za naredni period u budžetu kantona, u skladu sa Zakonom.

Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u odnosu na planirane, više su iskazani kod slijedećih budžetskih korisnika: Skupština Kantona, Vlada Kantona, Kantonalni sud, Općinski sud, Općinski sud za prekršaje, Centar za socijalni rad, osnovne i srednje škole. Ukupno prekoračenje planiranog budžeta za 2002. godinu iznosi 1.391.536 KM ili 7%.

Najveće prekoračenje je iskazano kod ostvarenih rashoda i izdataka Vlade Kantona u iznosu od 3.252.891,00 KM ili 211%. Prekoračenje se odnosi na uknjižavanje I-ve faze vodosnabdjevanja, koja se odnosi na 2001. godinu i II-ge faze vodosnabdjevanja, te sanaciju sekundarne mreže. Uknjižavanje je izvršeno na poziciji investicija u toku, a finansiranje ove namjene se vrši iz dugoročnog kredita odobrenog u prethodnom periodu.

Već smo naveli da je u toku 2002. godine bilo 74 preraspodjele budžetskih sredstava, na određenim bilansnim pozicijama, što ukazuje na nerealno planiranje pojedinih bilansnih pozicija, kao i potrebu donošenja rebalansa, kako bi se plan sveo u realne okvire. Takođe ovo ukazuje na potrebu redovnog sagledavanja i upoređivanja ostvarenih u odnosu na planirane izdatke, kako ubuduće ne bi bilo prekoračenja sredstava na pojedinim pozicijama.

Pored navedenog, konstatovano je da je većina budžetskih korisnika imala odstupanja u odnosu na plan po pojedinim pozicijama rashoda i izdataka, što je suprotno članu 3. Zakona o izvršenju budžeta Bosansko podrinjskog kantona Goražde.

Preporuke menadžmentu:

- sačiniti program sanacije deficita i pokriće deficita planirati u budžetu u skladu sa Zakonom,
- budžetski korisnici trebaju stvarne izdatke uskladiti sa budžetskim iznosima planiranim za svako tromesečje ili neko drugo vremensko razdoblje koje odredi Ministar finansija, a prema raspoloživim sredstvima u Budžetu Kantona,
- iz budžetskih sredstava isplaćivati izdatke koji su planirani u budžetu i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu,
- nabavku robe, usluga i ustupanje radova vršiti u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanju radova,
- priznavanje rashoda i izdataka, sadržanih u Glavnoj knjizi, provoditi u obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje i nastala,
- ubuduće eventualno planiranje, finansiranje i evidentiranje sredstava za rad Centra za stručnu obuku Goražde obavljati sa pozicije tekućih grantova, jer se na osnovu člana 12. Uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o osnivanju Centra za stručnu obuku Goražde isti ne finansira iz budžeta Kantona,
- obezbijediti redovno dostavljanje spiskova korisnika svih vidova socijalnih davanja, kao i stipendija studentima, kako bi se rashodi evidentirali u onom periodu na koji se i odnose,
- obezbijediti povratnu informaciju o namjenskom trošenju sredstava iz tekućih i kapitalnih grantova, u cilju kontrole trošenja budžetskih sredstava, kao i stvaranja pretpostavki za utvrđivanje plana za naredni period.

4.4. STALNA SREDSTVA

Na dan 31.12.2002. godine iskazana je nabavna vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 32,453.940 KM, otpisana vrijednost u iznosu od 5,090.038 KM i sadašnja vrijednost u iznosu od 27,363.002 KM.

U toku 2002. godine nabavna vrijednost stalnih sredstava je povećana za 341.013,00 KM, od čega je:

- nabavljeno stalnih sredstava u iznosu od	37.931,00 KM
- donirano opreme u iznosu od	162.780,00 KM
- izvršeno uknjiženje opreme po popisu u iznosu od	140.302,00 KM

Nabavka stalnih sredstava se odnosi na slijedeća stalna sredstva: nabavka kancelarijskog namještaja, kompjuterska oprema, bibliotetske i školske knjige, kupljeno rabljeno vozilo, telefoni, strojevi i uređaji i alati i ostale kancelarijske mašine.

Stalna sredstva u obliku prava evidentirana su u iznosu od 685.385,00 KM i predstavljaju početno stanje na dan 01.01.2002. godine, a odnose se na studije izvodljivosti i projektne pripreme za projekat vodosnabdjevanja Goražda i Vitkovića u iznosu od 125.086,00 KM, te ostala osnivačka ulaganja u mljekaru Milgor, za proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda u iznosu od 560.298,56 KM.

Sredstva u pripremi su iskazana u iznosu od 6.804.036,26 KM i odnose se na započetu investiciju izgradnje "Brze ceste", iz ranijih godina u iznosu od 557.298,92 KM, ulaganja u izgradnju stanova u iznosu 225.449,64 KM, od čega 145.623,95 KM na ulaganja iz ranijih godina i ulaganja u 2002. godini u iznosu od 79.786,69 KM, kao i na ulaganja u prvu i drugu fazu vodosnabdjevanja i sanaciju sekundarne mreže u iznosu od 6.021.287,70 KM.

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju stalnih sredstava, konstatovano je slijedeće:

- Donesena je Odluka o vršenju popisa i formiranju komisija za popis imovine Kantona na dan 31.12.2002. godine za budžetske korisnike, formirane komisije su izvršile popis, međutim nije izvršeno usklađivanje stanja sredstava iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom) na način propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
- Ostalo je neriješeno pitanje ulaganja sredstava u mljekaru «Milgor» prema Sporazumu za realizaciju projekta "Izgradnje fabrike mlijeka u Goraždu" br. 008108, koji je zaključen između kantona Goražde-Bosna i Hercegovina i Holandskog poslanika za razvoj saradnje, br.03-4628-64/98 od 25.05.1998.godine, što je konstatovano u Izvještaju o izvršenoj reviziji za 2001. godinu, odnosno u 2002. godini nisu poduzete nikakve obostrane aktivnosti (od strane Kantona i mljekare "Milgor") u rješavanju ovog pitanja, niti je timu za reviziju dostavljena relevantna dokumentacija, što je bilo neophodno uzimajući u obzir da se radi o značajnim sredstvima u iznosu od 560.298,56 KM, koja su uložena u ovu fabriku ranijih godina.
- Revizijom finansijskih izvještaja za 2001. godinu utvrđeno je da je Skupština Kantona donijela Odluku o izgradnji puta Goražde-Ustikolina-Grebak-Trnovo-Sarajevo, br.01-850/166/97 dana 25.08.1997. godine, kojom je utvrđen početak radova na izgradnji navedenog puta 30.08.1997. godine. Za investitora izgradnje prve faze puta zadužena je Vlada Kantona, dok obaveze investitora ne preuzme drugi nadležni organ, a Ministarstvo prometa i komunikacija Kantona da koordinira sve aktivnosti oko izgradnje puta. Odluka Vlade, vezana za izgradnju prve faze puta tj. vrijednost investicije, izvori finansiranja i rok završetka, kao i Izvještaj Ministarstva prometa i komunikacija Kantona, o stepenu gotovosti prve faze puta i obavezama prema izvođačima za izvršene radove, nisu prezentirani, što je konstatovano u Izvještaju za 2001. godinu. U toku revizije za 2002. godinu, utvrđeno je nepromijenjeno stanje u onosu na 2001. godinu, što znači da se nikakve aktivnosti po ovom pitanju nisu poduzimale niti je timu za reviziju prezentirana tražena dokumentacija iz 2001. godine.
- Na sredstvima u pripremi evidentirana su ulaganja u stambenu izgradnju u Višegradskoj ulici u iznosu od 132.600,95 KM i ul. Zaima Imamovića 13.062,00 KM. U toku revizije prezentirana je dokumentacija, vezana za navedena ulaganja, na osnovu kojih se može konstatovati da su sredstva namjenski utrošena za izgradnju stanova šehidskim porodicama, prema utvrđenim kriterijima za dodjelu stanova. Stanovi nisu uknjiženi u stalna sredstva, jer nije izvršen tehnički prijem i uknjiženje stanova, pa se vode na investicijama u toku.
- Vlada Japana donirala je Bosansko - podrinjskom kantonu Goražde- Ministarstvu obrazovanja, iznos od US\$ 2,465.000 (projekat br. BiH/97/041/A/01/11 od 10.04.1997.godine) u svrhu nabavke opreme za obrazovanje i stručnu obuku kadrova. Na osnovu navedenog projekta za koji su bila obezbjeđena sredstva iz donacije, Vlada Kantona je 12.08.1998. godine osnovala Centar za stručnu obuku, sa sjedištem u Goraždu, koji je u saradnji sa UNDP i ILO-a (organizacijama koje su bile zadužene za realizaciju projekta), iz sredstava

donacije Vlade Japana, trebao nabaviti opremu neophodnu za rad Centra i finansirati obuku instruktora za rad Centra. ILO-a je 02.05.2001.godine (telefax) zatražio od Centra za stručnu obuku da dostavi listu opreme, koja je nabavljena iz sredstava donacije i koja je na raspolaganju Centru, kako bi se mogla izvršiti konačna primopredaja opreme. Prema obavještenju UNDP-a, od 22.05.2001. godine, projekat je operativno završen. Na osnovu Izvještaja o izvršenoj reviziji za 2001. godinu, konstatovano da nije po navedenom projektu prezentiran Popis opreme na dan 31.12.2001. godine, u iznosu od 2,095.943,04 KM koja je nabavljena iz doniranih sredstava, a koja nije evidentirana u knjigovodstvu budžeta i finansijskim izvještajima za 2001. godinu. U toku revizije za 2002. godinu, prezentiran je Izvještaj o realizaciji navedenog projekta, kao i pregled doniranih sredstava, koji su sačinjeni u toku revizije tj. 15.10.2003. godine.

Preporuke menadžmentu:

- da se izvrši usklađivanje stalnih sredstava iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa članom 73., 74. i 75. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH,
- da se preduzmu aktivnosti koje su navedene u Izvještaju o izvršenoj reviziji za 2001. i 2002. godinu, a koje se odnose na izgradnju fabrike mlijeka «Milgor»,
- da se preduzmu aktivnosti koje su navedene u Izvještaju o izvršenoj reviziji za 2001. i 2002.godinu, a koje se odnose na izradu Izvještaja o stepenu gotovosti prve faze puta Goražde-Sarajevo, neizmirenim obavezama prema izvođačima i da Vlada predloži dalje aktivnosti vezane za navedeni projekat u skladu sa investicionim programom i Odlukom Skupštine Kantona. Takođe Vlada Kantona treba da riješi pitanje date pozajmice Ministarstvu prometa i komunikacija Kantona u iznosu od 80.000,00 KM, imajući u vidu da je investitor navedenog projekta Kanton a Ministarstvo se finansira iz Budžeta Kantona,
- da se preduzmu aktivnosti koje su navedene u Izvještaju o izvršenoj reviziji za 2001. godinu odnosno da se izvrši primopredaja opreme nabavljene iz donacije Vlade Japana, i da se ista knjigovodstveno evidentira.

4.5. DUGOROČNI PLASMANI

U finansijskim izvještajima na dan 31.12.2002. godine su iskazana potraživanja za dugoročne plasmane u iznosu od 42.434,59 KM i odnosi se na plasmane sredstava u vidu kredita.

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju i Izvještaja o izvršenoj reviziji za 2001. godinu konstatovano je slijedeće:

- da je Vlada FBiH u 1997. godini dobila sredstva iz donacije Vlade Kraljevine Qatar za nabavku poljoprivredne mehanizacije, koja su dodjeljena Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde u vidu 50 motokultivatora i 10 dvoosovinskih traktora u vrijednosti 582.360,00 KM i 30 motokultivatora sa priključcima u vrijednosti od 199.530,00 KM. Zaključenim ugovorima između Vlade FBiH, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Bosansko-podrinjskog kantona, Kanton se obavezao da će poklonjenu mehanizaciju dodijeliti šehidskim porodicama, ratnim vojnim invalidima i demobilisanim borcima na kreditnoj osnovi, sa rokom vraćanja od 10 godina i kamatnoj stopi od 2% i da će od prikupljenih sredstava od povrata kredita na revolving osnovi odobravati kredite novim korisnicima. Ugovor o obavljanju komisionih poslova zaključen je sa ŠEH IN bankom.

Dodjeljene donacije kao i potraživanja po dugoročnim robnim kreditima datim po osnovu primljenih donacija, nisu evidentirane u knjigovodstvu i finansijskim izvještajima Kantona. Ministarstvo privrede, prilikom dodjele novih kredita iz sredstava prikupljenih od otplate naprijed navedenih kredita, nije postupalo u skladu sa kriterijima propisanim članom 2. Ugovora o donaciji.

Prema izvještaju ABS banke Sarajevo, Agencija Goražde na dan 20.08.2003 godine, po osnovu navedenih dugoročnih robnih kredita, dospjele, a neizmirene obaveze po osnovu otplate kredita

iznose 305.793,64 KM i kamate 65.534,58 KM. **Od strane odgovornih osoba nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje se može zaključiti da su u predhodnom periodu poduzimane odgovarajuće mjere u cilju naplate navedenih potraživanja,**

- da su dva kamiona “SCANIA” koji su dodjeljeni Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde kao donacija Holandske Vlade, na osnovu Zaključka Vlade Kantona br. 02-36-388/99 od 25.03.1999. godine, i 02/36/563/99 od 22.04.1999. godine dodjeljena na lizing (rok otplate 5 godina bez kamata, carine i bez poreza na promet), na osnovu prihvatanja najpovoljnijih ponuda (**navedene ponude nisu prezentirane u toku revizije za 2001. godinu**), firmama DD “Goraždeputevi” Goražde i D.j.l. “Servistrans” Goražde.

Predsjednik Vlade Kantona, sa firmom D.j.l. “Servistrans” Goražde, zaključio je Ugovor o lizingu br. 02-27-860/99 od 28.04.1999. godine na iznos od 143.153,75 KM, sa rokom otplate 5 godine u jednakim mjesečnim anuitetima u iznosu od 2.385,89 KM i sa firmom DD “Goraždeputevi” Goražde, darovni ugovor br. 02-36-595/99 od 27.04.1999. godine, po osnovu darivanja teretno vozilo marke “SCANIA” iz osnovnog programa pomoći Vlade Holandije, i sa istom firmom za isto vozilo Ugovor o lizingu br. 02-14-594/99 od 28.04.1999. godine, na iznos od 159.128,75 DEM, sa rokom otplate 5 godine u jednakim mjesečnim anuitetima u iznosu od 2.652,15 DEM.

U toku revizije za 2001. godinu je konstatovano da potraživanja po ugovorima o lizingu zaključenim sa firmama D.j.l. “Servistrans” Goražde na iznos od 143.153,75 KM i DD “Goraždeputevi” Goražde 159.128,75 KM, **nisu evidentirana u knjigovodstvu budžeta i finansijskim izvještajima na dan 31.12.2001. godine, a navedene firme nisu vršile otplatu anuiteta po zaključenim ugovorima o lizingu.**

Na osnovu Zahtjeva Ministra finansija, Vlada Kantona je donijela Zaključak br. 03-14-2024/01 od 15.10.2001.godine da Ministarstvo za finansije aktivira Ugovore o lizingu sa firmama DD “Goraždeputevi” i D.J.L. “Servistrans”, odnosno da poduzme mjere za izmirenje obaveza po ugovorima o lizingu. Ministarstvo finansija je dopisom br. 06-14-2901/01 od 24.12.2001.godine od Kantonalnog pravobranilaštva Goražde, zatražilo da poduzme aktivnosti u cilju naplate navedenih potraživanja. **Prema izjavi odgovorne osobe, Kantonalnog pravobranilaštva Goražde, Pravobranilaštvo nije postupilo po navedenom zahtijevu.**

U toku revizije za 2002. godinu konstatovano je da je potraživanje za jedno vozilo SCANIA, po ugovoru o lizingu sa firmom «GORAŽDEPUTEVI», evidentirano u knjigovodstvu, na poziciji dogoročnih plasmana. Ova potraživanja su izmirena u 2002. godini u iznosu od 116.694,16 KM u vidu kompenzacije sa ovom firmom i ostalo je još neizmirenih potraživanja u iznosu od 42.434,59 KM od ovog korisnika. **Drugo vozilo SCANIA nije evidentirano u knjigovodstvu. U 2002. godini ostalo je neriješeno pitanje ovog vozila i smatramo da se isto treba uknjižiti, a takođe i riješiti pitanje naplate po zaključenom kreditu o lizingu, posebno imajući u vidu da se radi o aktivnostima iz 1999. godine.**

Preporuke menadžmentu:

- da se knjigovodstveno evidentiraju donacije od Vlade FBiH (dio donacije Vlade Kraljevine Qatar, za nabavku poljoprivredne mehanizacije) u iznosu od 582.360,00 KM i 199.530,00 KM kao i potraživanja po odobrenim dugoročnim robnim kreditima datim po osnovu primljenih donacija, što je preporučeno u Izvještaju o reviziji 2001. godine,
- da se knjigovodstveno evidentiraju potraživanja po Ugovoru o lizingu br. 02-27-860/99 od 28.04.1999.godine na iznos od 143.153,75 KM zaključen sa firmom D.j.l. “Servistrans”,
- da se poduzmu adekvatne mjere u cilju naplate dospjelih potraživanja po osnovu otplate i kamate po datim dugoročnim robnim kreditima,
- da se odobravanje novih kredita iz sredstava prikupljenih po osnovu povrata odobrenih dugoročnih robnih kredita (poljoprivredna mehanizacija), vrši u skladu sa članom 2. potpisanog Ugovora o donaciji.

4.6. NOVČANA SRETVTA

Otvoreni račun kod Privredna banka DD Sarajevo, Bosansko-podrinjskog kantona Goražde-JRT, na koji se vrši uplata javnih prihoda Kantona i raspodjela istih u skladu sa Zakonom o raspoređivanju javnih prihoda u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde i finansiranju Bosansko-podrinjskom kantona Goražde, **nije evidentiran u knjigovodstvu budžeta.**

Takođe je konstatovano da je na depozitnom računu ostao saldo na dan 31.12.2002. godine u iznosu od 166.360,93 KM, što znači da nije izvršena raspodjela prihoda iz 2002. godine, na dan 31.12.2002. godine u ovom iznosu.

Novčana sredstva na depozitnom računu, na dan 31.12.2002. godine nisu obuhvaćena popisom (inventurom) za 2002. godinu, jer nisu ni evidentirana u knjigovodstvu, iako su iskazana na izvodu banke, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, u dijelu koji se odnosi na popis.

Takođe je konstatovano da postoji saldo na pomoćnim blagajnama na dan 31.12.2002. godine. Saldo blagajne na dan 31.12. tekuće godine treba biti nula, odnosno preostala novčana sredstva vratiti sa ovim datumom na transakcijski račun.

Preporuke menadžmentu:

- **da se u knjigovodstvu budžeta evidentira depozitni račun, otvoren kod Privredne banke DD Sarajevo,**
- **da se u skladu sa članom 6. Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, u knjigovodstvu budžeta osiguraju podaci pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, izdacima i drugim isplatama, kao i stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva,**
- **u dogovoru sa bankom riješiti tehničko pitanje praznjenja prihoda sa depozitnog računa na dan 31.12., odnosno da saldo depozitnog računa na dan 31.12. bude nula.**

4.7. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Ukupno iskazana kratkoročna potraživanja u finansijskom izvještaju na dan 31.12.2002. godine iznose 724.051,00 KM.

Struktura iskazanih potraživanja je slijedeća:

▪ Kratkoročna potraživanja	287.518,00 KM
▪ Kratkoročni plasmani	209.540,00 KM
▪ Finansijski obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	210.000,00 KM
▪ Kratkoročna razgraničenja	16.993,00 KM

Kratkoročna potraživanja odnose se na: potraživanja za isporučenu robu i usluge u iznosu od 74.992,83 KM, akontacije za službeni put u iznosu od 2.026,08 KM; potraživanje od radnika za manjkove u iznosu od 7.315,93 KM i sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 203.183,16 KM.

Iznos potraživanja od radnika za manjkove je konstatovan u 2001. godini, pa smatramo da se ova potraživanja moraju odmah riješiti, jer se radi o kratkoročnim potraživanjima i po svom karakteru ne mogu biti duža od godinu dana, pa je neophodno pristupiti rješavanju ovog pitanja, kako se ova potraživanja ne bi prenijela u naredni period.

Ministarstvo finansija je specifikaciju potraživanja od dužnika, koja su evidentirana kao sumnjiva i sporna, sa potrebnom pripadajućom dokumentacijom dostavilo Kantonalnom pravobranilaštvu Goražde, radi pokretanja sudskog postupka za naplatu.

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 209.540,00 KM i odnose se na: date pozajmice u 2001. godini koje su u početnom stanju evidentirane u iznosu od 48.769,60 KM («Azot» Vitkovići, «Zadrugar» ZZ, «Toplik» ZZ, Kantonalni fond za stanove), od čega je u 2002. godini vraćeno 16.430,00 KM, zatim date pozajmice u 2002. godini u iznosu 256.442,78 KM, od čega je do 31.12.2002. godine vraćeno 79.242,91 KM, odnosno nisu vraćene pozajmice date u 2002. godini u iznosu od 177.199,87 KM.

Uvidom u dokumentaciju je konstatovano da su potraživanja od fizičkih lica za odobrena novčana sredstva iz revolving sredstava vraćena u ugovorenom roku u iznosu od 3.000,00 KM, iako su u knjigovodstvu evidentirana kao da nisu vraćena. Razlog neevidentiranja vraćenog kratkoročnog kredita je odgovornost uposlenih u Kantonu za neblagovremeno obezbjeđenje izvoda banke.

U toku revizije je konstatovano da su pozajmice date sa posebnog računa sredstava ostvarenih u procesu privatizacije u cilju podrške zapošljavanja pripravnika. Istovremeno je konstatovano da jedan dio sredstva data kao pozajmica, a koja su vraćena budžetu Kantona, nisu vraćena na poseban račun (ESCROW račun), već na transakcijski račun, preko kojeg se vrši redovno poslovanje, pa se na taj način gubi mogućnost daljeg plasiranja ovih sredstava u cilju podrške zapošljavanja.

Takođe je konstatovano da je Odlukom Vlade Kantona (Odl.br.03-14-1218802 od 22.07.2002. godine) odobrena kratkoročna pozajmica Budžetu Kantona u iznosu od 195.000,00 KM sa posebnog računa privatizacije, od čega je 120.000,00 KM dato samostalnim poduzetnicima kao tekući grant, a ostatak od 75.000,00 KM je potrošen za tekuće potrebe. Samostalnim poduzetnicima «Goral-Komerc» d.o.o. Goražde i «Ramović» d.o.o. Goražde su data sredstva ne kao tekući grant već kao kratkoročna pozajmica sa rokom vraćanja od 90 dana. Na ovaj način se konstatuje da su Odluke Vlade u koliziji jer, je na jednoj Odluci navedeno da se evidentira kao tekući grant, a u drugoj da se odobrava kratkoročna pozajmica. Napominjemo da je do kraja 2002. godine firma «Goral-Komerc» vratila 50% iznosa, a firma «Ramović» 60% iznosa, iako je rok za vraćanje pozajmice trebao biti 22.10.2002. godine. Takođe je konstatovano da Budžet Kantona nije vratio pozajmljena sredstva na poseban računa privatizacije, iako je rok bio 31.12.2002. godine.

Prema Odluci Vlade Kantona br.03-14-1118/02 od 05.07.2002. godine Robnoj kući «OMAN» Goražde je data kratkoročna pozajmica u iznosu od 100.000,00 KM sa rokom vraćanja od 90 dana, takođe iz sredstava ostvarenih procesom privatizacije. **Do 31.12.2002. godine ova pozajmica nije vraćena.**

Iz prethodno navedenih datih pozajmica može se konstatovati da se ne preduzimaju adekvatne mjere povrata pozajmljenih sredstava, što ukazuje na nedovoljno funkcionisanje sistema interne kontrole, kao i nedomaćinsko raspolaganje sredstvima.

Preporuke menadžmentu:

- da se obezbijedi povrat pozajmica prema utvrđenom roku u ugovoru o pozajmici, a najkasnije do 31.12. tekuće godine, u skladu sa članom 38. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH,
- da se obezbijedi povrat sredstava pozajmljenih sa računa privatizacije, s obzirom da su ova sredstva strogo namjenska sredstva, u skladu sa Zakonom o privatizaciji.

4.8. KRATKOROČNE OBAVEZE I RAZGRANIČENJA

Uvidom u finansijski izvještaj na dan 31.12.2002. godine, konstatovano je da kratkoročne obaveze i razgraničenja iznose 4,000.087,16 KM i odnose se na:

▪ Obaveze prema pravnim licima	1,467.520,38 KM
▪ Obaveze prema fizičkim licima (ugovori o djelu)	112.884,52 KM
▪ Ostale kratkoročne obaveze (naknade za socijalnu zaštitu)	761.478,16 KM
▪ Kratkoročni krediti i zajmovi	330.000,00 KM
▪ Obaveze za neto plaće	314.413,85 KM
▪ Porezi i doprinosi na plaće	255.451,56 KM
▪ Obaveze za naknade plaća	141.418,80 KM
▪ Ostale obaveze prema radnicima	21.092,45 KM
▪ Obaveze unutar organa i organizacija	210.000,00 KM
▪ Razgraničeni prihodi	385.827,44 KM

Obaveze prema dobavljačima čine 36,68 % ukupno iskazanih obaveza, a odnose se na obaveze iz 2002., 2001. godine i obaveze iz predhodnih godina. Najveći iznos neizmirenih obaveza odnosi se na: obaveze za održavanje puteva, rekonstrukciju cesta, banjsko i klimatsko liječenje uživaoca prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite, prevoz učenika, obaveze prema JU Dom za stara i iznemogla lica, obaveze za gorivo, izgradnja nišana za poginule borbe, obaveze prema Domu za slijepu djecu, i obaveze prema F MUP-u.

Obaveze prema radnicima se odnose na naizmirene obaveze za plaće za decembar 2002. godine.

Kratkoročni krediti i zajmovi iskazani u iznosu od 330.000,00 KM i odnose se na obaveze po kratkoročnim pozajmicama prema: Kantonalnom zavodu zdravstvenog osiguranja u iznosu od 130.000,00 KM i prema Kantonalnom zavodu za zapošljavanje u iznosu od 200.000,00 KM.

Obaveze unutar organa i organizacija su iskazane u iznosu od 210.000,00 KM i odnose se na obaveze po osnovu vraćanja sredstava na račun privatizacije u iznosu od 130.000,00 KM i obaveze po osnovu date pozajmice Ministarstvu prometa i komunikacija u iznosu od 80.000,00 KM, koja je data ranijih godina, a koju bi trebalo zatvoriti, po prethodno prikupljenoj dokumentaciji o realizaciji date pozajmice, s obzirom da se sadašnjim uslovima poslovanje svih budžetskih korisnika Kantona obavlja preko Jedinstvenog računa Trezora.

Od ukupnog iznosa neizmirenih obaveza iz 2002. godine, do 31.07.2003. godine je izmireno 1.703.094,73 KM.

4.9. DUGOROČNI KREDITI I ZAJMOVI

Ukupno iskazane obaveze po osnovu dugoročnih kredita i zajmova iznose 7.300.342,03 KM, i odnose se na slijedeće obaveze:

- Banka za obnovu i razvoj BiH (USD 941.318) (Ug. br. 1-320, od 01.10.1996.god.) .690.117,14 KM
- Investicijska banka FBiH (USD 2.879.763,70) (Ug. br.02-14-1592/99, 04.10.1999.) 5.404.268,23 KM
- Market banka d.d. (Ugovor A-27-00378-9/00/HB, od 16.06.2000.god.) 5.956,66 KM
- Kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja 200.000,00 KM

Ugovor o kreditu br. 02-14-1592/99, sa Investicijskom bankom F BiH, u ime Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (kao krajnjeg korisnika) koji je potpisao Predsjednik Kantona (04.10.1999.godine), na iznos od 14.277.245 Saudijskih riala (okvirno 3,807.265 USD). Kredit je odobren, iz sredstava Saudijskog Fonda za razvoj, za finansiranje vodosnadbijevanja Goražda i Vitkovića i rekonstrukciju gradske mreže, sa rokom vraćanja od 20 godina, period odgode do 31.01.2002.godine, i kamatnom stopom 3% na povučeni neotplaćeni iznos kredita. Prema otplatnom planu Investicijske banke na dan 31.12.2002. godine, iz navedenog kredita ukupno je povučeno sredstava u iznosu USD 2.879.763,70 (5.404.268,23 KM).

Prema Finansijskim pokazateljima vezanim za realizaciju Projekta vodosnadbijevanja Grada Goražda i prigradskih naselja, sačinjenim od strane Ministra finansija, br.06-14-956/2001 od 19.04.2001. godine, iz navedenog kredita je u toku dosadašnje realizacije Projekta vodosnadbijevanja (I Faza i II Faza) povučeno USD 2.879.763,70.

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da izvršena ulaganja, po Projektu vodosnadbijevanja Grada Goražda i prigradskih naselja – I i II faza, u opremu kao i rekonstrukciju i adaptaciju objekata za vodosnadbijevanje u UNIS “ Azot” Vitkovići, nisu evidentirana u knjigovodstvu, odnosno iskazana u finansijskim izvještajima kao imovina Kantona već kao investicija u toku, a prema izjavi odgovorne osobe navedena ulaganja nisu evidentirana ni kod preduzeća UNIS “ Azot” Vitkovići.

5. RAČUNOVODSTVO

Računovodstveni sistem i njegova organizacija na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je, od 01.01.2002. godine organizovana kao jedinstven sistem, što podrazumjeva da su od ovog datuma ukinuti svi računi budžetskih korisnika i da se knjigovodstveno evidentiranje poslovnih promjena vrši

na jednom mjestu. U okviru knjigovodstvenih evidencija, budžetski korisnici su razvrstani prema određenim brojevima, koji predstavljaju mjesto troška svakog budžetskog korisnika.

Za obavljanje knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promjena u 2002. godini se koristilo postojeće programsko rješenje koje nije pružalo dovoljnu zaštitu već proknjiženih poslovnih promjena. Trezorskim načinom evidentiranja poslovnih promjena, koje je u toku, ovaj problem biće riješen, jer je u primjeni programsko rješenje jedinstveno za sve kantone na nivou Federacije.

U toku revizije je uočeno da se knjigovodstvena dokumentacija (nalozi, fakture) ne ovjeravaju u svim slučajevima od strane odgovornih lica, što je obaveza u skladu sa članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Konstatovano je da se ne sačinjavaju računovodstvene zabilješke uz finansijske izvještaje, koje su neophodne posebno, kada se vrše ispravke i korekcije u knjiženjima koje imaju uticaja na iskazivanje bilansnih pozicija u finansijskim izvještajima.

Takođe je uočeno da se u potpunosti ne vode obavezne pomoćne knjige u skladu sa članom 13. Uredbe o računovodstvu/proračunu u FBiH.

Kratkoročne obaveze se ne evidentiraju u potpunosti, u skladu sa članom 21. Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, što je uticalo na narušavanje načela modifikovanog nastanka događaja, uz istovremeno nerealno iskazivanje podataka u finansijskim izvještajima.

Ovakav računovodstveni sistem ne daje dovoljnu garanciju za efikasnu zaštitu imovine, sprečavanje prevare i greške, tačnost i potpunost računovodstvene evidencije i pravovremenog pripremanja pouzdanih finansijskih izvještaja.

U toku revizije je uočena slaba koordinacija na relaciji Ministarstvo finansija-ostali budžetski korisnici, što je imalo za rezultat neevidentiranje i pogrešnog evidentiranje finansijskih transakcija i poslovnih promjena. U cilju rješavanja ovog nedostatka, neophodno bi bilo izraditi u pismenoj formi hodogram kretanja dokumentacije, koji će biti obavezujući za sve uposlene u budžetu Kantona, a istovremeno će obezbijediti blagovremeno, tačno, istinito i u potpunosti dostavljanje i evidentiranje knjigovodstvene dokumentacije.

Preporuke menadžmentu:

- da se u potpunosti primjenjuju odredbe Zakona o računovodstvu, te Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH,
- da Ministarstvo finansija Kantona u potpunosti vrši nadzor nad računovodstvenim poslovima svih korisnika budžeta.

6. ZAKLJUČAK

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2002. godinu u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, uočene su određene slabosti koje je neophodno otkloniti efikasnijim sistemom interne kontrole, kroz primjenu datih preporuka.

Revizijski tim smatra da posebnu pažnju treba usmjeriti na:

- donošenje i usklađivanje zakonskih i drugih akata na nivou Kantona u skladu sa federalnim propisima,
- poštivanje svih zakona, uredbi i pravilnika navedenih u ovom Izvještaju u okviru svoje nadležnosti,
- realnije planiranje prihoda i rashoda Kantona,
- izvršenje budžeta po obimu i strukturi u okviru odobrenog,
- inventarisanje obavljati na dan 31.12. tekuće godine, kao i potpuno i pravilno knjigovodstveno evidentirati imovinu Kantona, u skladu sa zakonskim propisima,
- donošenje pravila u pisanoj formi kojim se regulišu kontrolni postupci, u cilju osiguranja nadzora nad imovinom i poslovnim knjigama.

Vjerujemo da će menadžment Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, pokloniti punu pažnju provođenju naših preporuka i time poboljšati transparentnost, efikasnost i ekonomičnost trošenja javnog novca.

KOMENTAR

Ured za reviziju budžeta/proračuna Federacije BiH je dostavio Menadžmentu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, uz dopis broj UR-45/021-04; 010-05/03 od 06.11.2003. godine, Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2002. godinu. U ostavljenom roku, do 20.11.2003. godine, Uredu nije dostavljeno očitovanje po ovom Izvještaju, te se ovaj Izvještaj smatra konačnim Izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2002. godinu.

Tim za revziju

1. _____
Logo Dunja, dipl.oec.
2. _____
Bihorac Kimeta, dipl.oec.